

I.

N á v r h

ZÁKON

ze dne 2020,

**kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených
vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

**Změna zákona o poskytování náhrad škod
způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy**

Čl. I

Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění zákona č. 476/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 130/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 197/2017 Sb. a zákona č. 100/2019 Sb. se mění takto:

1. V § 1 odst. 1 se číslice „2018, 2019 a 2020“ nahrazují číslicemi „2021, 2022 a 2023“.
2. V § 2 písm. b) se číslice „2018, 2019 a 2020“ nahrazují číslicemi „2021, 2022 a 2023“.
3. V návěti § 4 se za slova „vybraným živočichem“ vkládají slova „nebo kormoránem velkým v letech 2021, 2022 a 2023“.
4. V § 5 odst. 1 se ve větě druhé číslice „2018, 2019 a 2020“ nahrazují číslicemi „2021, 2022 a 2023“.
5. V § 7 se odstavec 5 zrušuje.
6. V § 10 odst. 3 se ve větě první za slova „vybraný živočich“ vkládají slova „nebo kormorán velký“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

V případě škody způsobené na rybách kormoránem velkým v roce 2020 se náhrada poskytne postupem podle zákona č. 115/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2021.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. OBECNÁ ČÁST

a) Zhodnocení platného právního stavu

Zhodnocení platného právního stavu a vysvětlení potřeby navrhované úpravy

Předkládaný návrh novely zákona č. [115/2000 Sb.](#), o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, reaguje na aktuální neměnnou situaci týkající se vzniku rozsáhlých škod na rybách, způsobovaných kormoránem velkým. Pro účely tohoto zákona jde o navazující dočasné zařazení kormorána velkého pod právní režim zvláště chráněných vybraných živočichů (ačkoliv již stejné ochrany jako živočichové zvláště chránění podle jiných právních předpisů nepožívá), spolu se zavedením odpovědnosti státu za škody jím působené.

Od 10. května 2000 je účinný zákon č. [115/2000 Sb.](#), o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, který byl šestkrát novelizován. Tento zákon nastavuje pro jednoznačně definované živočišné druhy možnost státem vyplácet náhrady škod těmito živočichy způsobené. V takto nastaveném systému však existuje jistý nesoulad v tom, že účel, pro který tento zákon byl vytvořen - předmět náhrady škody způsobené vybraným živočichem a její proplacení - je vázáno na uvedení tohoto živočicha mezi zvláště chráněnými druhy podle prováděcí vyhlášky č. [395/1992 Sb.](#) k zákonu č. [114/1992 Sb.](#) Zde se projevuje nesoulad, kdy vydáním vyhlášky č. [393/2012 Sb.](#), která změnila prováděcí vyhlášku k zákonu o ochraně přírody a krajiny č. [395/1992 Sb.](#) a kormorán velký byl vyňat ze zvláště chráněných druhů živočichů. Došlo tak k situaci, že podzákonným předpisem byl změněn záměr zákonodárce uvedený v předpisu vyšší právní síly, byť tento postup [§ 5 odst. 1 zákona č. 115/2000 Sb.](#) předvídá.

Pokusem bylo vyřešit uvedený stav zákony č. 197/2017 Sb. a č. 100/2019 Sb., kterými se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů. Tyto novely upravily znění zákona č. [115/2000 Sb.](#) tak, že ze seznamu vybraných zvláště chráněných druhů uvedených v § 3 tohoto zákona byl kormorán velký vyškrtnut a zároveň bylo zavedeno pro tento druh přechodné tříleté

období (2018-2020), ve kterém byly a jsou škody způsobené tímto živočichem i nadále státem hrazeny. Předpokladem pro nastavení tohoto přechodného období a zároveň snížením míry podpory v posledním roce (2020) mělo být postupné snižování predančního tlaku kormorána velkého na rybí obsádky a odstraňování nejzávažnějších problémů spojených s jeho přemnožením v důsledku dlouhodobé a nedůvodné ochrany tohoto druhu v celé Evropské unii. Tento předpoklad však naplněn nebyl.

S ohledem na dosavadní zkušenosti s aplikací zákona č. 115/2000 Sb. se navrhuje, aby se zákon vztahoval kromě zvláště chráněných vybraných živočichů v zákoně uvedených dočasně též i nadále na kormorána velkého pro další tříleté období (2021-2023). Prokazatelně způsobené škody se budou hradit za podmínek, v rozsahu a způsobem, které jsou stanoveny zákonem č. [115/2000 Sb.](#), o poskytování náhrad škod způsobených vybranými živočichy. To odpovídá i zavedené praxi, na kterou jsou poškození zvyklí.

Poškozený i orgány ochrany přírody budou postupovat podle uvedeného zákona.

Z důvodu časové a věcné naléhavosti, kdy současný stav výrazně negativně dopadá na dotčené hospodářské subjekty, kterým kormorán velký způsobuje každoročně rozsáhlé škody a rovněž z důvodu, že jedná o technickou novelu, prodlužující stávající stav o další tříleté období, se navrhuje, aby byl návrh přijat Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky v souladu s [§ 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny](#), ve znění pozdějších předpisů, již v prvním čtení.

b) Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Důsledkem navržené změny zákona č. 115/2000 Sb. bude stav, kdy právnímu režimu náhrady škod bude i nadále podřízen kromě druhů vybraných živočichů v zákoně (v § 3) přímo uvedených též přechodně i kormorán velký.

Zařazením kormorána velkého do režimu zákona č. 115/2000 Sb. je vyvoláno potřebou hradit škody na rybách, které tento druh působí, a i nadále bude působit, neboť vzhledem k aktuálním postojům Evropské komise i některých členských států, kde tento druh hnízdí ve velkých koloniích, není předpoklad, že by v nejbližší době došlo k radikální změně vedoucí ke snížení jeho přemnožené populace v celé Evropě.

V případě kormorána velkého doposud přetrvávají negativní důsledky jeho dlouhodobé (několik desetiletí trvající) a neodůvodnitelné ochrany ze strany orgánů Evropské unie i jednotlivých členských států. Kormorán velký i nadále požívá v celé Evropské unii stejného

stupně ochrany jako tzv. volně žijící pták (v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků), důsledkem čehož celoevropská populace tohoto druhu je i nadále přemnožená a každoroční počet migrujících jedinců kormorána velkého na území ČR se pohybuje v desítkách tisíc jedinců, přičemž 10-15 tisíc jedinců v ČR každoročně přezimuje. Uvedený druh působí značné škody na rybách, každý jedinec přímo zkonzumuje v průměru 0,5 kg ryb za den a další ryby fyzicky poškodí či minimálně stresuje. Celkové škody jím způsobené přesahují v produkčním rybářství i v rybářských revírech 100 mil. Kč ročně. I proto je navrženo ponechat úroveň náhrady škody ve výši 100 % prokázaných, vzniklých přímých škod (tj. vzniklých přímo konzumací ryb), jelikož nepřímé škody (dlouhodobé stresování obsádek, způsobená poranění ryb, následné infekce, zaplísnění a sekundární úhyny, snížení přírůstku ryb) jako takové kompenzovány i vzhledem k obtížnému prokazování takto vzniklé škody nejsou.

Škody vzniklé chovatelům ryb po roce 2020 nelze za stávající právní úpravy hradit.

c) Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Cílem předloženého návrhu zákona je zajištění podmínek pro hrazení škod působených kormoránem velkým v období 2021-2023.

d) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava odpovídá ústavnímu pořádku a právnímu řádu České republiky, zejména ústavnímu zákonu č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

K této problematice nejsou známy žádné nálezy Ústavního soudu.

e) Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona je v souladu s přepisy Evropské unie.

Na úrovni Evropské unie neexistuje jednotná právní úprava ohledně náhrad škod některými druhy živočichů.

Návrh není v rozporu s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a je v souladu s obecnými zásadami práva Evropské unie (např. zásadou právní jistoty, proporcionality a zákazem diskriminace).

Na základě těchto skutečností je možné návrh zákona hodnotit jako plně slučitelný s právem Evropské unie.

f) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

g) Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná novela zákona nepožaduje nové nároky na státní rozpočet a na ostatní veřejné rozpočty. Státní rozpočet počítal s obdobnou částkou, jaká byla vynakládána na škody působené kormoránem velkým v minulosti.

I s ohledem na letitou praxi vyplácení náhrad škod způsobených kormoránem velkým na rybách bude zachována obdobná (v roce 2012 činila částka 41,3 mil. Kč.) úroveň náhrad škod před 1. 4. 2013 (kdy došlo k vypuštění kormorána velkého ze seznamu zvláště chráněných druhů) i po nabytí účinnosti novely zákona č. 100/2019 Sb., kdy za rok 2019 byly Ministerstvem financí vyplaceny finanční prostředky ve výši 37,2 mil. Kč (č.j. MF-13843/2020/1201-3). V případě, že by neočekávaně poklesly početní stavy kormorána velkého na území ČR v nadcházejícím tříletém období, poklesla by zároveň i výše způsobených škod, a tím i množství vyplacených finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Návrh zákona nepředpokládá hospodářské a finanční dopady na ostatní veřejné rozpočty.

Novela bude mít pozitivní dopad v podnikatelském prostředí, ve smyslu stabilizace podmínek pro rybníkáře, péče o rybníční fond, a také uživatele rybářských revírů.

Návrh zákona nebude mít žádné negativní dopady na specifické skupiny obyvatel, osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Návrh zákona nepředpokládá negativní dopady na životní prostředí.

h) Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Z provedené analýzy obsahu návrhu nevyplývají ve zmíněných oblastech žádné negativní dopady.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Návrh zákona nezvyšuje množství zpracovávaných osobních údajů ani nemění způsob nakládání s nimi.

i) Zhodnocení korupčních rizik

Vzhledem k tomu, že se jedná o technickou novelu zákona, tj. prodloužení stávajícího přechodného období o další tři roky, nebyla v rámci přípravy návrhu zákona posouzena míra korupčních rizik, která však již byla komplexně posouzena v souladu s metodikou zpracovanou Odborem hodnocení dopadů regulace Úřadu vlády České republiky při přípravě návrhů novel zákona předcházející této novele (zákony č. 197/2017 Sb. a č. 100/2019 Sb.).

Ze závěru posouzení vyplývá, že korupční potenciál vyplývající z návrhu nepředstavuje žádné riziko.

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, která by byla předmětem korupčního rizika.

Předkládaný návrh zákona je svým rozsahem přiměřený množině vztahů, které má upravovat. Korupční riziko je zde tedy prakticky nulové.

j) Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh zákona nemá dopady na bezpečnost nebo obranu České republiky. Zmíněný návrh nezasahuje do problematiky resortů Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany a ani se na žádný právní předpis související s obranou a bezpečností státu neodvolává.

k) Zhodnocení dopadů z hlediska rovného postavení žen a mužů

Navrhovaná právní úprava neřeší personální otázky a z jejího obsahu nelze posuzovat otázky diskriminace a rovného postavení žen a mužů.

2. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první – změna zákona o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy

K Čl. I

K bodu 1

K § 1 odst. 1

Kormorán velký se i pro období 2021 až 2023 výslovně uvádí jako druh živočicha podřazený pod právní režim zákona č. 115/2000 Sb., byť se již nejedná o živočicha zvláště chráněného (podle zákona o ochraně přírody a krajiny a příslušné prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu). Uvedené zařazení umožní podle tohoto zákona uplatňovat i nadále nárok na náhradu škod tímto živočichem způsobených.

K bodu 2

K § 2 písm. b)

Rozšiřuje se definice škody pro účely zákona č. 115/2000 Sb. tak, aby se jednalo i o škodu kormoránem velkým, kterou tento druh způsobí v období 2021 až 2023.

K bodu 3

K § 4

S ohledem na jasnost a koncepčnost zákona se výslovně uvádí, že se nahrazuje škoda způsobená i kormoránem velkým v období 2021 až 2023 na jednom z uvedených předmětů náhrady škody (pod písm. d), tj. na rybách.

K bodu 4

K § 5 odst. 1

Navrhuje se ponechání kormorána velkého i nadále pod právním režimem zákona č. 115/2000 Sb., aniž by byl zařazen mezi zvláště chráněné živočichy. Výjimka z podmínky pro přiznání náhrady škody kormoránem velkým spočívající v nezbytnosti, aby byl živočich v době vzniku škody živočichem zvláště chráněným, se prodlužuje na období 2021 až 2023.

K bodu 5

K § 7 odst. 5

Přijetím navrhované novely zákona již tento odstavec nebude mít opodstatnění a navrhuje se jeho vypuštění z důvodu obsolence. Škody způsobené v roce 2020, které by mohly být uplatněny až v roce 2021, jsou řešeny přechodným ustanovením.

K bodu 6

K § 10 odst. 3

Pro posílení právní jistoty a dodržení zákonem stanovených lhůt pro uhrazení náhrady škody se rozšiřuje výčet i u škod, způsobených kormoránem velkým na rybách. V návaznosti na toto ustanovení tak bude možné, stejně jako u ostatních vybraných druhů, se nepřiznané náhrady případně domáhat u místně příslušného soudu (dle § 10 odst. 4).

K Čl. II

S ohledem na stávající právní úpravu a procesní lhůty, nastavené zákonem, je zapotřebí, aby náhradu škody, která vznikla již v roce 2020, tzn. před účinností této novely, bylo možné uplatnit i po její účinnosti, kdy novela s rokem 2020 nepočítá, avšak s náhradami škod způsobených v roce 2020 počítal zákon před nabytím účinnosti této novely a lhůty pro přiznání náhrady za rok 2020 končí až v roce 2021.

K Čl. III – Účinnost

Předkládaná novela by měla nabýt účinnosti 1. ledna 2021 tak, aby bezprostředně navázala na stávající právní úpravu bez prodlení a bylo možné hradit škody kormoránem velkým, způsobené na obsádkách ryb, kontinuálně.

Josef Kott, v. r.

Jaroslav Faltýnek, v. r.

Vlastimil Válek, v. r.

Pavel Kováčik, v. r.

Antonín Staněk, v. r.

Zdeněk Podal, v. r.

Jaroslav Martinů, v. r.

Jana Krutáková, v. r.

Marian Jurečka, v. r.

Radek Zlesák, v. r.

Karel Tureček, v. r.

Jan Volný, v. r.

David Pražák, v. r.

Monika Jarošová, v. r.

Pavel Plzák, v. r.

Pavel Růžička, v. r.

Jan Zahradník, v. r.